

НАРЕДБА № 2

от 31.07.2003 г.

за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България и минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти

(Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 72 от 15.08.2003 г., изм. и доп., бр. 49 от 14.06.2005 г.)

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят:

1. условията и редът за разрешаване ползването на строежите от първа, втора и трета категория по чл. 137, ал. 1 и 2 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) на територията на Република България, независимо от източника на финансиране;

2. минималните гаранционни срокове на строежите от първа до пета категория за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти.

(2) Не подлежат на разрешаване на ползване по реда на тази наредба:

1. специалните обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната;

2. строежите от четвърта и пета категория.

Чл. 2. Началникът на Дирекцията за национален строителен контрол (ДНСК) или упълномощено от него лице издава разрешение за ползване на строежите въз основа на: окончателен доклад, съставен от лицето, упражняващо строителен надзор, за строежите от първа, втора и трета категория по чл. 137, ал. 1, т. 1, 2 и 3 ЗУТ и протокол обр. 16 за установяване годността за ползване на строежа, съставен от Държавна приемателна комисия (ДПК) съгласно Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството с предложение за издаване на разрешение за ползване.

Глава втора

РЕД ЗА РАЗРЕШАВАНЕ ПОЛЗВАНЕТО НА СТРОЕЖИТЕ

Раздел I

Искане за разрешение за ползване и назначаване на държавна приемателна комисия

Чл. 3. (1) Искане за издаване на разрешение за ползване се прави от възложителя или от упълномощено от него лице до ДНСК.

(2) Искане по ал. 1 за ползване на етап (част) от строежа може да се прави в случаите, когато:

1. е издадено разрешение за строеж на етапа (частта) от строежа при условията на чл. 152, ал. 2 ЗУТ;

2. са променени инвестиционните намерения или при поява на непреодолими обстоятелства, след издаване на разрешението за строеж; в този случай строителните книжа за етапа (частта) следва да са актуализирани при условията на чл. 152, ал. 2 и чл. 154, ал. 5, изречение първо ЗУТ.

Раздел II

Назначаване на държавни приемателни комисии

Чл. 4. (1) Държавната приемателна комисия се назначава със заповед на началника на ДНСК или упълномощено от него лице.

(2) За назначаване на комисия възложителят или упълномощено от него лице представя следните документи:

РЕД ЗА РАЗРЕШАВАНЕ ПОЛЗВАНЕТО НА СТРОЕЖИТЕ

1. писмено искане от възложителя или упълномощено от него лице с посочен адрес и телефон за връзка;
2. окончателен доклад на лицето, упражняващо строителен надзор, към който се прилагат:
 - 2.1. разрешение за строеж (акт за узаконяване);
 - 2.2. протокол за определяне на строителна линия и ниво, с резултатите от проверките на достигнатите контролирани нива;
 - 2.3. констативен акт по чл. 176, ал. 1 ЗУТ за установяване годността за приемане на строежа, образец 15 от Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството;
 - 2.4. документ от Агенцията по кадастъра за изпълнение на изискванията по чл. 175, ал. 5 ЗУТ за предадена ексекутивна документация, ако такава е необходима;
 - 2.5. заверена заповедна книга;
3. документ за собственост или документ за учредено право на строеж в чужд имот, или документ за право да се строи в чужд имот по силата на специален закон;
4. договор с експлоатационните дружества за присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура.

Чл. 5. (1) В състава на комисията се включват:

1. възложителят или упълномощено от него лице;
2. лицето, упражняващо строителен надзор;
3. представители на ДНСК, както и на специализираните контролни органи.

(2) Съставът на ДПК се определя съобразно конкретния строеж от органа, който издава заповедта за назначаването ѝ.

Чл. 6. (1) Началникът на ДНСК или упълномощено от него лице назначава или отказва назначаване на ДПК в срок 7 работни дни от постъпване на искането по чл. 3.

(2) В заповедта се определят основанията за назначаването на ДПК, председателят и поименният състав на членовете ѝ, тяхната месторабота, длъжност, датата, часът и мястото на нейното свикване и срокът за приключването ѝ, който не може да бъде по-дълъг от 10 работни дни.

(3) По мотивиран доклад от председателя на ДПК назначаващият орган може да разреши удължаване срока на работа на комисията до 10 календарни дни.

Раздел III

Работа на Държавната приемателна комисия

Чл. 7. (1) Председателят е длъжен да запознае членовете на ДПК с техните права и задължения на първото заседание. Той организира работата на ДПК.

(2) При възникнал спор между членовете на комисията той се разрешава от председателя, който взема окончателното решение.

(3) Председателят на ДПК организира подписването на протокола обр. 16 за установяване на годността за ползване на строежа от Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството.

(4) Председателят може да привлича със своя заповед като експерти и други специалисти извън състава на ДПК с оглед на правилното протичане на нейната работа.

(5) По предложение на председателя на ДПК органът, назначил комисията, може със заповед да изменя или допълва състава ѝ.

Чл. 8. Членовете на ДПК са длъжни:

1. да присъстват на заседанията и да подпишат съставения протокол обр. 16;
2. да изпълняват възложените им от председателя на комисията задачи;
3. да не допускат приемане на строежа при неспазване на изискванията на нормативните актове.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 49 от 2005 г.) Членовете на комисията имат право на свободен достъп до всички части на строежа.

**НАРЕДБА № 2 ОТ 31.07.2003 Г. ЗА ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА
СТРОЕЖИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И МИНИМАЛНИ ГАРАНЦИОННИ
СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИ СТРОИТЕЛНИ И МОНТАЖНИ РАБОТИ,
СЪОРЪЖЕНИЯ И СТРОИТЕЛНИ ОБЕКТИ**

Чл. 10. Председателят на ДПК може да изисква да се направят допълнителни измервания, анализи и вземане на проби.

Чл. 11. Възложителят е длъжен да създаде нормални условия за работа, да поеме всички разходи, вкл. командировъчни, транспортни и др., свързани с провеждането на работата на комисията.

Чл. 12. (1) Лицето, упражняващо строителен надзор, запознава ДПК с изпълнения строеж съгласно съставения окончателен доклад и приложената документация към него.

(2) Държавната приемателна комисия въз основа на огледа на строежа, представените документи, разискванията на нейните заседания и становища на членовете ѝ съставя протокол обр. 16 с предложение за издаване на разрешение за ползване на строежа или с предложение за отказ за издаване на разрешение за ползване.

(3) Съставеният протокол обр. 16 се прочита на последното заседание на комисията и се подписва от всички членове и нейния председател. За дата на съставения протокол се смята датата на последното заседание.

Чл. 13. (1) Комисията е длъжна да приключи работата си с протокол обр. 16 в срока, за който е назначена.

(2) Комисията установява изпълнението на строежа и неговата функционална пригодност съобразно издаденото разрешение за строеж, одобрените проекти или заверената ексекутивна документация и действащата нормативна уредба по изпълнението и приемането на строителството и в съответствие с изискванията на чл. 169, ал. 1 и 2 ЗУТ.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 49 от 2005 г.).

(4) При неосигурен от възложителя достъп до строежа за извършване на проверка и оглед комисията прекъсва работата си, като съставя протокол за това. Назначаващият орган прекъсва работата на ДПК със заповед след представяне на протокола. По искане на възложителя по общия ред се назначава нова ДПК.

(5) При извънредни обективни обстоятелства (лоши атмосферни условия, непреодолими сили и др.) комисията има право да прекъсне работата си, като състави протокол за това. Назначаващият орган прекъсва работата на ДПК със заповед след представяне на протокола. След отпадане на причините, наложили прекъсването, по предложение на председателя на ДПК назначаващият орган разрешава продължаването на работата на ДПК и определя срок за приключването ѝ.

Чл. 14. Комисията съставя протокол обр. 16 с решение за отказ за приемане на строежа:

1. (доп. - ДВ, бр. 49 от 2005 г.) когато строежът или части от него са изпълнени със съществени отклонения от издадените строителни книжа и/или в несъответствие с предвижданията на действащия подробен устройствен план;

2. при работи, изпълнени в нарушение на правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи и/или неизвършени и незавършени работи;

3. при неспазени изисквания за строежа, посочени в чл. 169, ал. 1 и 2 ЗУТ;

4. при липса на документи, удостоверяващи съответствието на вложените строителни продукти със съществените изисквания към строежите;

5. при неизвършени мероприятия, предвидени в част „Вертикална планировка” по одобрения проект;

6. при непремахнати съществуващи сгради и постройки, които не са включени в режима на застрояване;

7. при незавършени фасади на сградите и постройките съобразно одобрения инвестиционен проект;

8. когато не е упражняван строителен надзор или е упражняван от нелицензирано за това лице.

РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА СТРОЕЖИТЕ

Чл. 15. (1) При несъгласие на член на комисията с констатации или решения, отразени в приемателния протокол обр. 16, той изказва особеното си мнение, което се отразява в протокола, и го представя на председателя в писмена форма не по-късно от три работни дни след последното заседание на комисията.

(2) При наличието на особени мнения председателят на ДПК съставя писмено мотивирано становище по тях, което заедно с особените мнения представлява неразделна част от протокол обр. 16.

Чл. 16. (1) Председателят на ДПК представя подписания протокол обр. 16 на органа, издал заповедта за назначаване на комисията, в срок до 5 работни дни след датата на последното ѝ заседание.

(2) Протокол обр. 16 е основание за издаване на разрешение за ползване на строежа или отказ за издаване на същото.

Глава трета

РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА СТРОЕЖИТЕ

Чл. 17. (1) Началникът на ДНСК или упълномощено от него лице в срок до 5 работни дни от представянето на протокол обр. 16 на ДПК:

1. издава разрешение за ползване;
2. отказва издаване на разрешение за ползване на строежа с мотивиран писмен отказ.

(2) Разрешението за ползване, в което се вписват минималните гаранционни срокове, е документ, с който се установява функционалната пригодност на строежа за ползване съобразно издадените строителни книжа.

(3) Издаденото разрешение за ползване се връчва лично на възложителя или упълномощено от него лице.

Чл. 18. (1) Началникът на ДНСК или упълномощено от него лице отказва издаването на разрешение за ползване:

1. при условията на чл. 14;
2. при съставен протокол обр. 16 с решение за отказ за приемане на строежа;
3. (отм. - ДВ, бр. 49 от 2005 г.).

(2) При издадена заповед за отказ от издаване на разрешаване за ползване на строежа възложителят отстранява причините за отказа и прави писмено искане за издаване на разрешение за ползване по реда на чл. 3.

Чл. 19. Екземпляр от разрешението за ползване се съхранява безсрочно в архива на ДНСК заедно с документите по издаването му.

Глава четвърта

МИНИМАЛНИ ГАРАНЦИОННИ СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИ СТРОИТЕЛНИ И МОНТАЖНИ РАБОТИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И СТРОИТЕЛНИ ОБЕКТИ

Чл. 20. (1) За осигуряване нормалното функциониране и ползване на завършените строителни обекти и отстраняване на скритите дефекти след приемането им и въвеждане в експлоатация (ползване) се определят минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти.

(2) Гаранционните срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти се определят с договора между възложителя и изпълнителя за съответния строителен обект и те не могат да бъдат по-малки от минималните срокове, посочени в тази наредба.

(3) Гаранционните срокове започват да текат от деня на въвеждането на строителния обект в експлоатация (издаване на разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация).

(4) Минималните гаранционни срокове на изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти са:

**НАРЕДБА № 2 ОТ 31.07.2003 Г. ЗА ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА
СТРОЕЖИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И МИНИМАЛНИ ГАРАНЦИОННИ
СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИ СТРОИТЕЛНИ И МОНТАЖНИ РАБОТИ,
СЪОРЪЖЕНИЯ И СТРОИТЕЛНИ ОБЕКТИ**

1. за всички видове новоизпълнени строителни конструкции на сгради и съоръжения, включително и за земната основа под тях - 10 години;
 2. за възстановени строителни конструкции на сгради и съоръжения, претърпели аварии - 8 години;
 3. за хидроизолационни, топлоизолационни, звукоизолационни и антикорозионни работи на сгради и съоръжения в неагресивна среда - 5 години, а в агресивна среда - 3 години;
 4. за всички видове строителни, монтажни и довършителни работи (подови и стенни покрития, тенекеджийски, железарски, дърводелски и др.), както и за вътрешни инсталации на сгради, с изключение на работите по т. 1, 2 и 3 - 5 години;
 5. за завършен монтаж на машини, съоръжения, инсталации на промишлени обекти, контролно-измервателни системи и автоматика - 5 години;
 6. за пречиствателни съоръжения и депа за твърди битови отпадъци - 5 години;
 7. за преносни и разпределителни проводни (мрежи) и съоръжения към тях на техническата инфраструктура - 8 години;
 8. за автомагистралите - 5 години, републиканските пътища от I, II, III клас - 3 години, при основни ремонти и рехабилитация - две години; за останалите пътища и улиците - две години, а при основни ремонти - една година;
 9. за съоръжения за автомагистрали, пътища и улици (мостове, тунели и др.) при ново строителство - 10 години; при основен ремонт и рехабилитация - 4 години;
 10. за железопътни линии и самолетни писти при ново строителство - 10 години; при основен ремонт и рехабилитация - 8 години;
 11. за хидроенергийни, хидромелиоративни, водоснабдителни съоръжения и системи - 8 години;
 12. за пристанищни и брегоукрепителни съоръжения и системи - 8 години.
- Чл. 21.** Когато през време на гаранционните срокове след въвеждането в експлоатация (ползване) на строителния обект се появят скрити дефекти на строителния обект, споровете при непостигане на съгласие се решават по съдебен ред.

Глава пета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 22. За неизпълнение или лошо изпълнение на задълженията, произтичащи от тази наредба, лицето, упражняващо строителен надзор, наетите от него по трудово или друго правоотношение специалисти, отговарящи за съответния строеж, както и членовете на ДПК носят административнонаказателна отговорност.

Чл. 23. (1) Членовете на ДПК се наказват по реда на чл. 232, ал. 1, т. 1 или чл. 233 ЗУТ, ако по друг закон не е предвидено по-тежко наказание, когато:

1. не се явяват без уважителни причини или се явяват нередовно на заседанията на ДПК, отлъчват се от работата ѝ без разрешение на нейния председател или не изпълняват неговите нареждания;

2. не подпишат протокол обр. 16.

(2) Управителят на лицето, упражняващо строителен надзор, и наетите от него по трудово или друго правоотношение специалисти, отговарящи за съответния строеж, се наказват по чл. 233 ЗУТ, ако не подлежат на по-тежки наказания по ЗУТ и други закони, когато:

1. се установи от ДПК или ДНСК несъответствие на изпълнения строеж със съставените актове и протоколи по време на строителството и/или със съставения окончателен доклад, което е от съществено значение за доказване съответствието на строежа с действащите норми и с правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи и за спазване изискванията към строежите по чл. 169, ал. 1 и 2 ЗУТ;

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

2. в съставения окончателен доклад, актове и протоколи по време на строителството не са отразени:

а) работи, изпълнени в нарушение на правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи;

б) неизвършени и незавършени работи;

в) липсата на документи, удостоверяващи съответствието на вложените строителни продукти със съществените изисквания към строежите.

Чл. 24. По реда на чл. 232, ал. 1, т. 1 или чл. 233 ЗУТ се наказват длъжностните лица, които с действията или бездействията си са довели до отказване приемането на строежа и/или отказване издаване на разрешение за ползване.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба „реhabилитация“ е строителна дейност, свързана с възстановяване, реконструкция, разширяване или модернизирание на частта от елементите на пътната, транспортната, далекосъобщителната, енергийната, водоснабдителната, канализационната и хидромелиоративната инфраструктура.

§ 2. Възложителят може да бъде представляван от упълномощени от него лица въз основа на нотариално заверено пълномощно или договор с изричен текст за упълномощаване.

§ 3. (1) Окончателният доклад трябва да бъде съставен, подписан и подпечатан от лицето, упражняващо строителен надзор, и подписан от технически правоспособните физически лица, определени за надзор на строежа по съответните проектни части. Докладът съдържа задължително оценка за изпълнението на следните условия:

1. законосъобразно започване и изпълнение на строежа съобразно одобрените проекти и условията на издаденото разрешение за строеж, подробно описание на предвиденото с подробния устройствен план застрояване;

2. пълнота и правилно съставяне на актовете и протоколите по време на строителството;

3. свързване на вътрешните инсталации и уредби на строежа с мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура;

4. изпълнение на строежа съобразно изискванията по чл. 169, ал. 1 и 2 ЗУТ;

5. вложените строителни продукти да са оценени за съответствие със съществените изисквания към строежите;

6. липса на щети, нанесени на възложителя и на другите участници в строителството, причинени от неспазване на техническите правила и нормативи и одобрените проекти;

7. достъпност на строежа, вкл. и за лица с увреждания;

8. енергийна ефективност;

9. годност на строежа за въвеждане в експлоатация.

(2) В доклада се вписват:

1. основание за издаването му, дата на съставяне, договор с възложителя, номер и дата на лиценз (свидетелство за оправомощаване), квалифицираните специалисти съгласно заверения списък, актуална регистрация, седалище, адрес на управление на юридическото лице или едноличния търговец, от кого се представлява и управлява;

2. всички съставени по време на строителството документи, актове, протоколи, дневници, заповедни книги и др., с посочени номера и дати на съставяне (изпълнение на съответен вид строителни и монтажни работи);

3. договори с експлоатационните предприятия за присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура;

4. издадени наказателни постановления, квитанции за платени глоби и имуществени санкции, ако има такива.

**НАРЕДБА № 2 ОТ 31.07.2003 Г. ЗА ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА
СТРОЕЖИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И МИНИМАЛНИ ГАРАНЦИОННИ
СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИ СТРОИТЕЛНИ И МОНТАЖНИ РАБОТИ,
СЪОРЪЖЕНИЯ И СТРОИТЕЛНИ ОБЕКТИ**

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 177, ал. 2 и чл. 160, ал. 3 ЗУТ и отменя Наредба № 6 от 2001 г. за разрешаване ползването на строежите в Република България (ДВ, бр. 54 от 2001 г.).

§ 5. (1) Започнатите производства до влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗУТ (ДВ, бр. 65 от 2003 г.) по издаване на разрешение за ползване или назначаване на държавни приемателни комисии за строежите от първа до пета категория се довършват по досегашния ред.

(2) За започнато производство се счита денят на подаване в ДНСК на писмено искане от възложителя или упълномощено от него лице за назначаване на ДПК или издаване на разрешение за ползване.

§ 6. Наредбата не се прилага за заварени строежи, завършени до 9.IV.1993 г., които не са били приети по установения ред до 9.IV.1993 г.

§ 7. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2005 г.) (1) Строежите по § 24, ал. 1 от заключителните разпоредби на ЗУТ се въвеждат в експлоатация с разрешение за ползване, издадено от началника на ДНСК или от упълномощено от него лице в съответствие с изискванията на § 24, ал. 4 ЗУТ въз основа на актовете, протоколите и другата съпътстваща документация, съставени по време на строителството от инженера по договора, сключен по правилата на Международната федерация на инженерите консултанти (ФИДИК), в т. ч. на сертификата за качествено завършени строителни и монтажни работи, изготвен на български език и съдържащ оценка за изпълнението на условията по § 3, ал. 1, т. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 от допълнителните разпоредби на наредбата, и след представяне на писмени становища от специализираните контролни органи и експлоатационните дружества за съгласие за въвеждане на строежите в експлоатация.

(2) Когато не са изпълнени изискванията на ал. 1, началникът на ДНСК или упълномощеното от него лице отказва издаването на разрешение за ползване на строежите по § 24, ал. 1 ЗУТ.

§ 8. (Предишен текст на § 7 - ДВ, бр. 49 от 2005 г.) Указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството.